

blevne imødegaaede, og der er kun enkelte tilbage, som jeg skal tillade mig at dvæle lidt ved. Naar det ærede Medlem saaledes pittede om Grundlovens § 75, at det vel ikke var ganske klart, hvorledes Udvalgets Fleertal forstod den sande Mening af denne Grundlovsparagraph, men at det dog rimeligviis var saaledes, at den maatte betragtes som indeholdende Hjemmel for et kirkeligt Organ, saa giver jeg ham deri fuldkommen Medhold. Jeg tør vistnok uden at sige for meget eller for lidt paastaae, at den sande Mening af § 75 er, at der skal oprettes et kirkeligt Organ, en kirkelig Medvirkning ved Lovgivningen for Kirken. Naar det ærede Medlem i Forbindelse hermed henviser til en Udtalelse fra 1853 af Orsted, da skal jeg bemærke, at jeg ikke forstaaer hvorledes den paagjældende Udtalelse kan komme i Strid med en saadan Opfattelse af § 75 og dens Hærdelse nutildags. I det jeg iøvrigt i saa Henseende kan henholde mig til, hvad det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Madvig) allerede har sagt, skal jeg blot tilføje, at, om jeg ikke huser overmaade feil, stemmer endog saa det Citat, som det ærede Medlem fremkom med, ganske med den nysomtale Opfattelse. Der var nemlig da kun Tale om en, som det heed „det Hele omfattende kirkelig Repræsentation ved Siden af Rigsdagen,“ altsaa om to store Repræsentationer her i Riget, i vort stakkels lille Land, en for de borgerlige Sager og en for de kirkelige Sager. At Orsted erklærede sig derimod, finder jeg nu ganske naturligt; jeg tænker, at de Fleste ville erklære sig derimod. Men den ærede Taler, der har bragt disse tidligere Forhandlinger paa Bane, veed ligesaavel som jeg, at ved Siden af en saadan Repræsentation for Kirken, en saadan Synodalsforfatning, kjender Kirken ogsaa andre Repræsentationsformer og findes der andre Midler til at stifte Kirken et Organ, navnlig gennem consistoriale Former, gennem et consultiativt Kirkeraad eller noget lignende, hvilket vistnok er det, som Tanken nu nærmest maa henvende sig til. — Naar det ærede Medlem

i Forbindelse med at omtale Grundlovens § 75 og Rigsdagens Stilling til Kirken efter den sagde, at man dog maatte erkjende, at Rigsdagen havde gjort en vaersom Brug af den Lovgivningsmyndighed, hvorom der maatte kunne være Tale paa dette Øbet, da skal jeg erkjende, at det ogsaa forekommer mig, at der hidtil er gjort en vaersom Brug deraf; men det ærede Medlem maa forlade mig, at det Lovforslag, som der nu er Tale om, ogsaa er væsentligt forskjelligt fra, hvad der tidligere har været paa Bane, idet det angaaer Kirkens indre Anliggender, Kirkens Forfatningsforhold og altsaa en Deel af det, som Grundlovens § 75 har villet ordne paa en for Kirken betryggende Maade og ikke saaledes leilighedsviis. — Naar det forekastes Udvalgets Fleertal og specielt mig, at vi isjor vilde lade os nøie med, at Landemoderne bleve hørte, men at vi nu, efterat Landemoderne ere hørte, forlange hderligere Drøftelse, saa skal jeg henvise til de af den Taler, som sidst satte sig, gjorte Bemærkninger, som i saa Henseende netop vare meget afgjørende, og jeg skal dertil for mit Vedkommende blot føie, at, hvis Landemoderne havde kunnet finde Tid til, ikke i et Par Timer paa den sædvanlige Landemødsdag, men ved at afholde extraordinaire Møder eller ved Udvalgs Medsættelse osv. osv. at give en fuldstændig og udtømmende Behandling af de dem forelagte Spørgsmaal, og denne Sag saa dernæst var kommen frem paa en anden Tid og ikke paa en Tid, hvor Regjeringen behøvede en almindelig Overveielse, ja, saa havde vi vistnok staaet anderledes, og vi havde da maattet enten sige Ja eller Nei. Men naar der ikkun har fundet en foreløbig Forhandling Sted, og naar man fra alle Sider har bedet om, at Sagen maa blive henviist til en almindelig Overveielse, og en almindelig Overveielse af Kirkens Anliggender netop siges at skulle stee, saa dog at ville nøies med de foreløbige Udtalelser fra Landemoderne, det forekommer mig at være urimeligt. Vi forlange ikke — det er allerede idag sagt af det ærede Medlem bagved